

SISARPOSTI 4/2022

Marju Moivalon yllä itsenäisyysjuhlassa oli Antrean kansallispuhu.

Kenttärovasti muistutti vapauden arvosta itsenäisyyspäivän kahveilla

Sivu 3

Merja Autio

Postiluukusta kolahtaa tänä jouluna itse tehty kortti

Leena Kosonen käytti uusia, käteviä materiaaleja korttien tekoon sisarten korttipajassa. Talkooväki oli yhtä mieltä siitä, että tämän joulun kortit lähetetään postitse.

Sivu 17

Nina Byman peri isänmaallisuuden

Sivu 7

Otso Huhtala soittaa bassoa Varusmiesbändissä

Sivu 4

Susanna Lehtisen poikaa huolestutti joulupöydän koko

Sivu 14

Väärä pukki toi onneksi oikeat lahjat

Sivu 15

Vuosi toi
sotilaskotiin
uusina sisaria ja
ulkomaalaisia
Nato-sotilaita

Tämä vuosi on jo lopuillaan ja laskeudumme kohti joulurauhaa.

Vuosi on mennyt edelleen koronan kiusaamana. Varusmiehet ovat sentään päässeet kesästä lähtien sisälle sotilaskotiin asioimaan ja pelaamaan pelejä, läheiset kuitenkin pysyvät vielä portin takana.

Erilaisuutta tähän vuoteen toivat paikalla olleet Naton sotilaat. Ensimmäiset tulivat amerikkalaiset ja seuraavana britit. Molemmat ryhmät asioivat mielellään sotilaskodissa ja ostivat välipala-annoksia. Sotilaskoti muuttui hujauksessa kaksikieliseksi.

Muistiimme jää myös sodan syttyminen Ukrainassa ja sen mukanaan tuomat erilaiset ajatukset. Olemme saaneet uusia siskoja poikkeuksellisen paljon aikaisempiin vuosiin verrattuna. Sota varmaankin on herättänyt ajattelemaan maanpuolustustyötä ja sen eri muotoja entistä enemmän.

Ensi vuosi alkaa vielä rajoituksin läheisten suhteen. Läheistenpäivää ei järjestetä, muuten alokkaat saapuvat kuten ennenkin. Heillä on sode-infot ja tulokirkot sekä kirkkokahvit.

Tuleva vuosi tuo meille monen näköistä toimintaa, itsensä huolehtimisen ja kehittämisen lisäksi huvia ja retkiä. Koska meille vihreille varusmiehet ja reserviläiset ovat kaikki kaikessa, muistetaanhan myös ensi vuonna varata vuoroja. Tavataan pian yhteisen harrastuksemme parissa!

*Rauhaisaa Joulua ja
Mukavaa Uutta Vuotta 2023*

Inka Tiittanen

Kenttärövästi Risto Kaakinen:

Ukrainan sota kirkasti vapautemme arvon

”Ukrainan sota on nostanut ihmisten mieliin niin kipeitä muistoja kuin kiitollisuutta siitä, että voimme nauttia vapaudesta”, sanoi kenttärövästi Risto Kaakinen sotilaskotiyhdistyksen itsenäisyyspäivän kahveilla.

”Sodan ensimmäisenä iltana yhdeksänvuotias tyttäreni Pinja katsoi minua silmiin ja kysyi, miksi soditaan. Olin hetken hiljaa ja vastasin, etten itsekään ymmärrä sitä! Sitten annoin hänelle lupauksen: me aikuiset teemme kaikkemme, ettei hän joutuisi ikinä pelkäämään, vaan saisi elää turvallista lapsen elämää.”

Kaakinen kertoi myös 83-vuotiaasta äidistään, joka oli huolissaan sotautuisista.

”Kun yritin häntä tyyntäellä, hän sanoi suoraan sydämestä tulevan lauseen: Helppo sinun on puhua, kun et koskaan ole ollut pommisuojoissa.”

”Vuosi on kirkastanut kansamme kohtalonvuosien merkityksen. Kaikesta siitä hyvästä, mitä meillä tänään on, olemme kiitoksemme velkaa veteraaneille ja niille, jotka ovat tätä maata sotien jälkeen rakentaneet.”

Risto Kaakinen tiivisti veteraanien perinnön lauseeseen: *Oikea sotilas ei taistele vihatakseen edessä olevia, vaan rakastaakseen takana olevia.*

”Huomaan ymmärtäväni, että edelliset sukupolvet ovat todellakin rakastaneet lapsiaan. He ovat rakastaneet takanaan olevia – he ovat rakastaneet meitä. Ja huomaan huokaavani, että kunpa itse kykenisin samaan, ja kunpa oma sukupolveni ei koskaan joutuisi sotaan. Luoja tässä meitä auttakoon.”

Joulukuun toisena päivänä pidettyyn tilaisuuteen osallistui 33 sisarta. Juhlan alkajaisiksi nostettiin malja isänmaalle ja laulettiin sotilaskotivirsi.

Kaartin varusmiesbändin trio säesti yhteislaulut ja esitti kaksi laulua. Bändissä esiintyivät **Vili Daniloff**, laulu, **Otso Huhtala**, basso ja **Henri Hytti**, kitara.

Asta Wallander sai 40-vuotisansiomitalin ja **Seija Pussinen** maljakon 70-vuotislahjaksi.

Marja-Riika Saaristo

Kenttärövästi Risto Kaakinen sanoi tulevaisuutensa aina mielellään sotilaskodin tilaisuuksiin.

Varusmiesbändin basisti Otso Huhtala piti kahviseuraa Anita Korkkalaiselle (vas.) ja Eeva Torstille.

Kahvipöytä oli somistettu juhlan värein ja symbolein. Herkulliset leivokset oli koristeltu lipuin.

Inka Tiittanen ojensi Asta Wallanderille ansiomerkin 40-vuotisesta sotilaskotityöstä.

Alikersantti Iida Mankinen lauloi ja soitti koskettimia.

Kaartinjääkäri Otso Huhtala soitti kontrabassoa.

Varusmiesbändi nosti sykettä sotilaskodin kahvikonsertissa

Konserttivieraat kertoivat ajatuksiaan sotilaskodista

Kaartin soittokunnan varusmiesbändi nosti tunnelman korkealle sisarten ja heidän vieraidensa kahvikonsertissa Santahaminan sotilaskodissa 12. marraskuuta. *Mun isäin oli sotamies* kuului asiaan heti alkajaisiksi; sitä seurasivat mm. Juha Vainion, Baddingin, Hailoo Helsingin, Dingon ja Zen Cafen rytmit. Munkkikahvien äärellä kerroiltiin sotilaskotikokemuksia ja kuultiin puheenjohtaja **Inka Tiittasen** katsaus sotilaskotityöhön.

Bändin laulusolistin ja kosketinsoittajan, alikersantti Iida Mankisen viimeiset viikot palveluksessa olivat kiireiset, sillä konsertteja oli kuukauden aikana parikymmentä.

”Varusmiespalvelukseni päättyy 15.12. Sitä ennen bändin kanssa on ollut jopa neljä keikkaa viikossa. Keikkamme ovat pääosin Uudellamaalla. Puolustusvoimien tilaisuuksien lisäksi esiinnyimme yksityistilaisuuksissa kuten häissä ja hautajaisissa. Meitä tilataan esiintymään myös kouluihin ja vanhainkoteihin. Keikkalenterista huolehtii Kaartin soittokunnassa yksikön väepeli”, Iida kertoi.

Iida Mankinen on viihtynyt intissä hyvin, ja hän on erityisen kiitollinen saamastaan viestintäkoulutuksesta. ”Ei ole tarvinnut koko aikaa rymytä metsässä”, hän nauhahti.

Iida kehuu bändikavereitaan osaavaksi ja hyväksi porukaksi. Opiskelut äidinkielenopettajaksi jatkuvat Helsingin yliopistossa, ja laulaminen ja pianonsoitto säilyvät rakkaana harrastuksena.

Varusmiesbändin kontrabasisti Otso Huhtala on kotoisin Ulvilasta. Hän suoritti alokaskauden Niinisalon varuskunnassa Kankaanpäässä. Bändin jäsenistä useimmat ovat tulleet Santahaminaan vasta peruskauden jälkeen.

”Pyrin Kaartin varusmiesbändiin, koska halusin kesän saapumiserään. Varusmiessoittokunta Parolassa aloittaa aina tammikuussa.”

Otso Huhtala kuten moni muukin varusmiesbändin jäsenistä soittaa joskus myös Kaartin soittokunnan isossa kokoonpanossa.

Varusmiesbändin kokoonpano vaihtelee ohjelmiston ja tilaisuuden mukaan viidestä kymmeneen soittajaan. Bändi harjoittelee Helsingin Konservatorion tiloissa Ruoholahdessa, ja sillä on yli sata keikkaa vuodessa.

Varusmiessoittajat majoittuvat Santahaminassa. Sotilaskodin konsertissa esiintyivät Otso Huhtalan ja Iida Mankisen lisäksi **Vili Danilo** (laulu, kitara, rummut), **Henri Hytti** (kitara) ja **Johannes Roine** (rummut). Äänimies oli **Santeri Kasper**.

”Nato-sotilaat koettelivat kesällä sisarten kielitaitoa”

Inka Tiittanen kertoi sotilaskotityöstä vieraille, joista osa oli Santahaminassa ensi kertaa.

Puheenjohtaja Inka Tiittanen kertoi konserttiin saapuneille vieraille sotilaskotiharrastuksesta, jonka päätarkoitus on tarjota varusmiehille kodin-omainen paikka vapaa-ajan viettoon.

”Sotilaskodeissa on yli 100-vuotisen historian aikana tapahtunut paljon muutoksia. Enää niissä ei soi radio, vaan sen on korvannut televisio. Lehtien lukeminen on vähentynyt, kun varusmiehet lukevat uutiset omilla koneillaan netistä. Sotilaskodin tarjottavatkin ovat vuosien varrella nykyaikaistuneet – tosin munkki on edelleen soden brändi.”

”**Natoon liittymispäätös** toi kesällä sotilaskodin asiakkaisiksi amerikkalais- ja brittisotilaita. Heidän kanssaan sisarten ja henkilökunnan kielitaito joutui koetukselle, kun valmiit grilliannokset huudettiin numerojärjestyksessä asiakkaille. Numerolapuista poistettiin kolmelakymmenellä alkavat, koska vieraat eivät ymmärtäneet suomalaisittain lausuttua *thirty* –sanaa.”

Sotilaskoti on koko historian ajan tehnyt yhteistyötä Puolustusvoimien kanssa, ja uusi yhteistyösopimus allekirjoitettiin äskettäin.

”Vapaaehtoisuus on työmme perusta. Me sisaret tapaamme toisiamme jaostojen toiminnan parissa. Jokaiselle on tarjolla jotain mieluisaa tehtävää. Sotilaskodin tuotosta palautamme suuren osan varusmiesten hyväksi.”

”**Ostamme varusmiehille** mm. urheiluvälineitä. Viimeksi ostimme leveärenkaisen *fatbiken* eli ns. läskipyörän; osallistumme kotiuttamisjuhlien ohjelmasta aiheutuviin menoihin, jaamme kotiutuville stipendejä ja yritämme toteuttaa varusmiesten toiveita. Yksi esimerkki varusmiesten kanssa tekemästämme yhteistyöstä on se, että olemme saaneet Varusmiesbändin esiintymään konserttiimme”, Inka Tiittanen sanoi.

Soittokunnat

- **Kaartin soittokunta** on puolustusvoimien edustusorkesteri. Se esiintyy eri kokoonpanoissa ympäri Suomea. Orkesterissa on 42 muusikkoa, ja se harjoittelee Helsingin Konservatorion tiloissa Ruoholahdessa.
- **Varusmiesbändi** on yksi Kaartin soittokunnan kokoonpanoista. Muita ovat mm. Kaartin Combo, saksofonikvartetti ja puhallinkvintetti.
- **Varusmiessoittokunta** toimii Hattulan Parolannummella, ja siihen valitaan vuosittain noin 100 palvelukseen astuvaa muusikkoa. Orkesterissa voi suorittaa sotilasmusiikkialan aliupseerikurssin.
- **Muita sotilassoittokuntia** ovat Ilmavoimien soittokunta Tikkakoskella, Laivaston soittokunta Turussa, Lapin soittokunta Rovaniemellä ja Rakuuna-soittokunta Lappeenrannassa.

Heikki Saarela löysi puolionsa Hämeenlinnan sotilaskodista

Heikki Saarela suoritti varusmiespalveluksensa tykistössä Hämeenlinnassa 1960-luvun lopulla. ”Suomen kasarin sotilaskodissa kävin iltaisin ’lähetinä’ eli keräämässä astioita ja istumassa iltaa kahvin ja munkin äärellä kavereiden kanssa. Yhteydenpito heidän kanssaan ei ole intin jälkeen jatkunut, mutta sain sieltä jotain parempaa, nimittäin elämänkumppanin. Sieltä sotilaskodista Helena minut nappasi”, Heikki Saarela kertoi.

Tutustuminen alkoi tansseissa, joissa Heikki tunnisti tutun tytön sotilaskodista ja pökkasi tanssiin. He ovat siitä lähtien pitäneet yhtä. Kohta edessä on jo 53. hääpäivä.

Helena Saarela kävi Hämeenlinnan sotilaskodissa ahkeraan vapaaehtoisena sisarena. Hänen naapurinaan asui **Lyyli Kairamo**, joka usein huikkasi nuorelle Helenalle: ”Lähetäänsä illalla päivystämmään!” Lyyli Kairamo oli sotilaskotityön kehittäjä, toi munkit leireille ja toimi Sotilaskotiliiton hallituksen jäsenenä.

Heikki kertoi poikansa Hannun armeija-ajan loppuun sisältyneestä erityisestä komennuksesta. Hannu palveli Santahaminassa. Hän sai Puolustusvoimista erityisluvan käydä haastattelussa Suomen Pankissa, jonne haettiin kesäksi autonkuljettajaa. Armeijasta päästyään hän toimi siellä kesäpoikana.

Hannun unohtumaton tehtävä oli kuljettaa viikon ajan Viron tulevaa presidenttiä Suomen Pankin Esko Ollilan kesämökille Mäntyharjulle.

Heikki Saarela tulee aina mielellään sotilaskotiin.

”Kun Hannu meni Lennart Mereä vastaan laivalle, hänellä oli mukanaan valokuva kuljetettavan tunnistamiseksi.”

Heikki Saarela on hengessä mukana vaimonsa Helenan sotilaskotiharrastuksessa. Helena on keittänyt kahvia sotilaskodin tapahtumissa 1970-luvulta saakka. Suurkeittiöesimiehenä häntä eivät ole hirvittäneet isot määrät eivätkä isot astiat. Hän on muistellut keittäneensä joskus 500 litraa kahvia jäähallissa pidettyyn veteraanipäivän juhlaan.

”Kodinomainen sotilaskoti on varusmiehille tärkeä paikka viettää vähäistä vapaa-aikaa. Kun vielä omaiset ja läheiset taas pääsisivät pian sotilaskotiin heitä tapaamaan”, Heikki toivoi.

Tiukimpien koronarajoitusten aikaan Heikki Saarela osallistui itsekin sotilaskodin talkoisiin. Hän pussitti kotona Helenan kanssa aterinsettejä varusmiehille, jotka noutivat grilliannokset sotilaskotiautosta. Kerroimme Saarelaiden pussituspajasta Sisarpostissa 1/2021.

Isänmaallisuus on periytynyt äidiltä tyttäreille

Kouvolassa asuva **Nora Byman** katseli kahveja nauttiessaan sotilaskodin pöydällä olevaa esittelylehtistä. Hänessä heräsi kunnioitus vapaaehtoistyötä kohtaan.

”Tiesin, että tämä on vapaaehtoistyötä, mutta ajattelen sitä nyt syvällisemmin. Pohdin, että sotilaskotityö ehkä kumpuaa sodan ajoista, jolloin naiset miettivät, mitä voisivat tehdä kotona ja rintamalla sotilaiden hyväksi. Se oli arvokasta työtä.”

Nora Byman kertoi, että hänelle on periytynyt poliisi-isän puolelta vahva patrioottinen asenne ja kunnioitus. ”Se on näköjään siirtynyt eteenpäin, sillä tyttäreni **Emma Byman** palvelee parhaillaan Santahaminassa sotilaspoliisina ja aikoo pyrkiä sitten poliisikoulutukseen. Hän kyseli viisivuotiaana, että voiko Suomeen tulla sota ja sanoi haluavansa aikuisena armeijaan. Hänen motivaatiotaan armeijassa on lisännyt mm. se, että hän pääsi tapaamaan syksyllä varuskunnassa vierailleita Euroopan parlamentin edustajia.”

Tuttava houkutteli Rea Katzin ja Ingmar Stunsin Varusmiesbändin konserttiin. Sotilaskotiyhdistys oli heille sikäli tuttu, että he olivat ennen pandemiaa naistenpäivän konsertissa kadettikoululla 2020.

Rea Katzille Santahamina on tuttu menneisyydestä, sillä hänen entinen puolisonsa palveli aikanaan saarella varusmiehenä ja oli myöhemmin töissä pääesikunnassa.

”Isosaaren sotilaskodissa olin työporukan kanssa vuosia sitten. Olin kaupungilla töissä ja vietimme jonkinlaista virkistyspäivää saarella. Juoksimme ensin maratonin saaren ympäri. No, ehkä se ei ollut täyspitkä maraton, mutta raskaalta se tuntui. Sen päälle pääsimme kahvittelemaan sotilaskotiin.”

Ingmar Stuns tutustui varusmiesaikanaan peräti kolmeen sotilaskotiin. Hän aloitti Oulun Hiukkavaarassa 1985.

Nora Byman

Rea Katz ja Ingmar Stuns

”Rukin aikaan tutuksi tuli Haminan sotilaskoti, ja sen jälkeen palvelin vielä Luonetjärven varuskunnassa Tik-kakoskella. Menin vasta 29-vuotiaana armeijaan, mutta viihdyin siellä. Vapaa-ajalla olimme aina sotkussa, elleimme sitten lueskelleet tuvassa.”

”Kielitunti vapautti siivouksesta”

Herkko ja Jaana Lehdonvirta

Helsingin Ilmatorjuntarykmentissä 1970-luvulla palveluksensa suorittanut **Herkko Lehdonvirta** muisteli Hyrylän sotilaskotia lämmöllä.

”Se oli paikka, jossa ei komennettu. Siellä vietetty aika katkaisi sopivasti stressiä, ja siellä otettiin aina ystävällisesti vastaan. Oli kuin kotiin olisi tullut. Illat kuluivat kavereiden kanssa jutustellessa, kahvia, munkkeja ja limsaa nauttien”, Herkko kuvaili.

”**Hyrylässä oli erikoisuutena** mahdollisuus osallistua iltaisin venäjän kielen tunneille. Silloin sai vapautuksen siivouksesta. Jotain hyötyä oppimistani venäjän kielen alkeista oli myöhemmin työmatkoilla Venäjällä ja Puolassa. Kielen opiskelu kyllä loppui samaan aikaan kuin asepalvelus.” Herkko seurusteli tuolloin tulevan vaimonsa Jaanan kanssa, joten Jaanan visiitit sotilaskotiin olivat odotettuja.

Jaana Lehdonvirta vietti osan lapsuuttaan Isosaaressa, jossa hänen isänsä oli linnakkeen päällikkö. Jaana muisteli sotilaskodin olleen pikkutyöstä mukava paikka, jossa tädit olivat ystävällisiä. ”Jouluna oli yhteinen joulujuhla kantahenkilöstölle ja varusmiehille. Leikittiin tonttuleikkejä, laulettiin joululauluja ja syötiin puuroa. Jokainen sai tietysti myös pussin, jossa oli karkkia ja ehkä jokin joulukuusen koriste.”

Marita Vaara ja Olli Vaaranen olivat tulleet konserttiin naapurinsa **Inka Tiittasen** houkuttelemina. Molemmat nauttivat suuresti Varusmiesbändin reippaasta musiisoinnista, ja jalat polkivat tahtia pöydän alla vaistomaisesti. Pariskunta kiitteli bändin nuorekasta ohjelmistovalintaa.

Marita Vaara ja Olli Vaaranen

Sotilaskodista tuli Maritan ja Ollin mieleen sana *perinne*. Olli lisäsi toisen: *henkireikä*.

”Sellainen oli Isosaaren sotilaskoti. Palvelin saaressa 1975-76. Sieltä ei hevin lähdetty iltalomille, joten sotikussa tuli vietettyä paljon aikaa ja ahmittua munkkeja. Olen käynyt saarella verestämässä muistoja nyt, kun sinne pääsevät siviilitkin.”

Marita Vaara on vierailut aikoinaan Santahaminan vanhassa sotilaskodissa. Hänen isänsä palveli Santahaminassa 1940-luvulla.

”Isä muisteli usein sotilaskodin munkkikahveja.”

Marita Vaaran poika palveli Vekaranjärvellä eikä äiti päässyt niin kauas munkkikahveille. Olli Vaarasan poika palveli Säkylässä ja oli myöhemmin rauhanturvatehtävissä Eritreassa.

Teksti: Marja-Liisa Nikka ja Marja-Riika Saaristo
Kuvat: Merja Autio ja Marja-Liisa Nikka

Kurssi rohkaisi antamaan ensiapua

Ensiapukurssilaiset eli 11 sotilaskotisisarta saivat marraskuussa neljän tunnin hätäensiapukoulutuksen Santahaminan terveysaseman kenttäsairaanhoidajan **Aaro-Pekka Nousiaisen** opastamina.

Kurssiin kuului elvytys tajuttomuus- ja elottomuustilanteissa. Myös sydäniskurin eli defibrillaattorin käyttöä osana elvytystä harjoiteltiin.

Opastukseen kuului myös auttaminen tilanteissa, joissa vieras esine on tukkinut hengitystiet, potilaalla on suuri verenvuoto tai hän on sokissa.

Aluksi eri auttamismuodot käytiin läpi teoriassa, ja sitten harjoittelimme käytäntöä pareittain Nousiaisen ohjaamina. Kurssi oli erittäin opettavainen ja antoi uskallusta tarttua toimeen, jos joutuu auttamistilanteeseen. Defibrillaattorin käyttö kyllä vaatii rohkeutta, jos sellaisen käyttö tulee eteen.

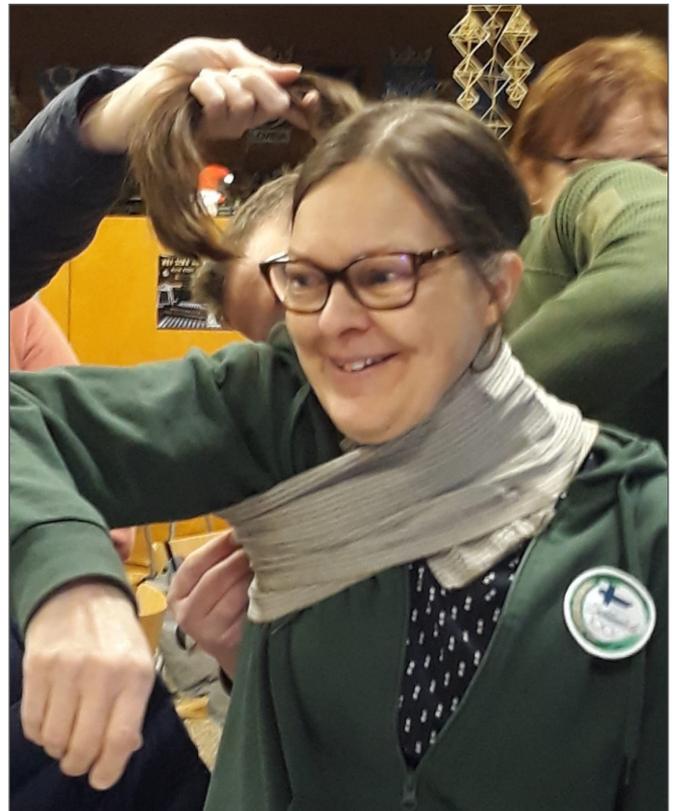
Leena Kosonen

Allu Lamminen tyrehytti tiukalla siteellä verenvuodon koepotilaansa Anja Juntusen ranteesta.

Aaro-Pekka Nousiainen näytti, miten käytetään uutta kiristyssidettä, jossa on kiristyskampi valmiina.

Kaulan vuotokohdan painesiteen tehoa voi lisätä kiertämällä side kainalon ali. Johanna Pähti oli potilaana.

Vanha valokuva vaatii hellää hoitoa puuvillakäsinein

Sotilaskotiperinneyhdistys järjesti lokakuussa kurssin valokuvien säilyttämisestä Valokuvataiteen museossa Helsingin Kaapelitehtaalla. Paikalla oli 15 sisarta eri sotilaskotiyhdistyksistä. Koulutuksen aiheena oli valokuvien, negatiivien, diakuvien ja digikuvien säilyttäminen.

Museon konservattori Kaisa Kantanen ja kokoelma-amanuenssi Leena Sipponen kertoivat mielenkiintoisella tavalla, miten valokuvia ja muita tärkeitä asiapereita tulisi säilyttää.

Näimme runsaasti vanhoja kuvia ja opimme, miten niitä käsitellään oikeaoppisesti ja miten ei saa tehdä. Kuvia pitää käsitellä puuvillahansikkain ja hellin käsin. Helposti valokuvat tulee vain heitettyä laatikkoon tai aseteltua kansioon sikin sokin. Se on pahinta, mitä voimme tehdä.

Teemme usein kuvien takapuolelle merkinnän kuulakärkikynällä tai tussilla. Joskus liitämme tiedon kuvaan klemmarilla, niitillä, liimalapulla, sinitarralla tai kuminauhalla. Niin ei pitäisi tehdä. Nuo kaikkia tavat vaurioittavat kuvia. Irtolaput ja niitit kannattaa poistaa vanhoista kuvista.

Jos haluaa tehdä merkinnän kuvan taustapuolelle, kannattaa käyttää lyijykynää, kovuutta 2 B. Myös säilytyspaikan ilmankosteus, lämpötila, ilman laatu ja valaistus tulee ottaa huomioon.

Konservattori Kaisa Kantanen näytti havainnollisesti, miten vanhoja valokuvia tulee käsitellä. →

Kaisa Kantanen esitteli suosittelavia suojakäsineitä.

Kohteelta pitää kysyä lupa kuvan julkaisuun

Valokuvamateriaali on erityisen herkkää kemiallisille vaurioille, joten säilymistä kannattaa edistää ennalta.

Valokuvamateriaalit voivat olla luonteeltaan itsetuhoutuvia. Se voi johtua huonolaatuisista valmistusmateriaaleista tai huolimattomasta vedostuksesta. Siksi toivottavaa on, että vedostuksessa käytettäisiin vain tutkittua (PAT) ja happovapaata paperia ja pahvia.

Säilytyskansioiden ja -taskujen muovilaaduista suosittelavia ovat polyetyleni, polyesteri ja polypropyleeni.

Kuvat kannattaa myös luetteloida tapahtuman, vuoden, teeman tai kuvatyypin mukaan. Luettelo on helppo tehdä joko Word- tai Excel-taulukkoon, kukin oman mieltymyksensä mukaan.

Valokuvat voi myös itse digitoida. Huonokuntoiset ja albumikuvat voi kuvata kännykkäkameralla ja hyväkuntoiset vedokset skannata.

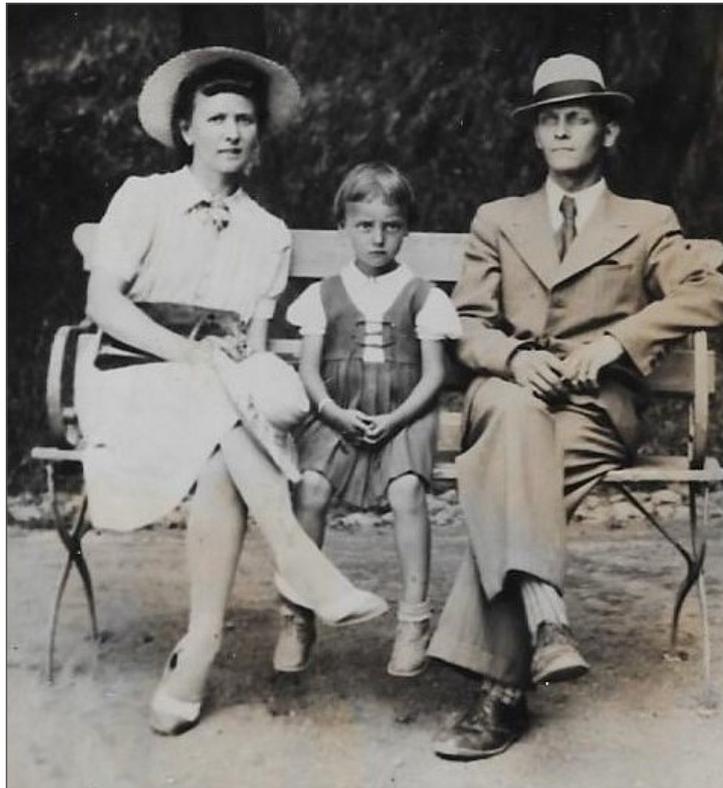
Negatiivit ja diakuvat vaativat enemmän taitoa ja kuvankäsittelyohjelman. Lisäksi on olemassa digitointifirmoja, joiden puoleen voi kääntyä. Digitointia tehdessä kannattaa miettiä karsintaa, kuvakokojen pienennystä ja sitä, ovatko kaikki kuvat sellaisia, jotka säilytetään.

Digitaalinen aineisto tulee säilyttää pilvipalvelussa tai ulkoisella kovalevyllä, ja aina pitää muistaa ottaa varmuuskopiot.

Valokuvia on helppo napsia vaikka puhelimella. Siksi niiden julkaiseminen nettisivuilla tai sosiaalisessa mediassa on yleistynyt. Kuvia julkaistaessa tulee muistaa ”nettiketti” eli tekijänoikeus ja tietosuojat. Kuvassa olevilta tulee aina kysyä lupa julkaisuun ja liittää oma nimi kuvan ottajaksi.

Teksti: Anneli Ståhl

Kuvat: Merja Autio ja Virpi Lautsela

Lyyli-täti ulkoilutti Raija Vuoren poikia Santahaminassa 1968. Oikealla Raija Vuori vanhempieneen Korkeasaarella 1945.

Miksi joku joulu on jäänyt erityisesti mieleen

”Joulu tuli vasta, kun sain ostaa

Lyyli-tädille lahjaksi kaulahuivin”

Olin 5–6-vuotias, kun sanoin äidille, ettei minulle tule joulua, ellen saa antaa Lyyli-tädille lahjaksi kaulahuivia. Sain vähän rahaa, ja menin kodin lähellä olevaan kivijalkakauppaan. Kerroin myyjälle, mitä haluan ostaa. Hän sanoi, että pitäisi tietää, millaisen huivin täti haluaa. Sanoin, että minä tiedän. Ostin pitkän, ruskeankeltaisen kaulaliinan, jota Lyyli-täti käytti kauan.

Kun olin ostanut huivin, sanoin äidille, että nyt minullekin tulee joulu. Veimme lahjan Lyyli-tädille. Äiti oli laittanut hänelle jouluruokia, ainakin kinkun ja laatikoita. Lyyli oli lapseton kotiompelija, joka kävi kodeissa ompelemassa perheille vaatteita.

Lyyli-tädin kanssa kävimme joskus Lahden punaisten hautausmaalla, mutta en tiennyt miksi. Myöhemmin ajattelin, että ehkä sinne oli haudattu joku hänen läheisensä, ehkä jopa miehensä.

Lyyli-täti oli minulle varaäiti, kun äidilläni oli toimi hoidettavanaan, ja isä oli sodassa. Pommihälytysten aikaan Lyyli-täti vei minut turvaan tuttuun maalaistalon Hollolan Paimelaan.

En viihtynyt Paimelassa, vaan karkasin kerran potkukelkalla. Halusin äidin luo. Minut saatiin aika pian kiinni ja palautettiin itkuisena Paimelaan. Minua hyvitetiin laskiaispullalla, mutta se oli vähän pohjaan palanut. Se ei kelvannut minulle ja sanoin, että minun äitini pullat eivät ole pohjasta mustia.

Lyyli-täti opetti minut laulamaan laulun: *Kotimaani ompi Suomi*. Osasin kaikki säkeistöt.

Kävin aikuisena Lyyli-tädin luona vierailulla, ja hänkin kävi ainakin kerran Santahaminassa, missä asuimme. Hän työnteli toista poikaani vaunuissa sotilaskodin pihalla, ja toinen poikani kulki vierellä.

Raija Vuori

Aatto Hangon satamassa, sitten kohti Kieliä

En unohda sitä joulu-aattoa, jonka vietin konttilaivassa Hangon satamassa. Laiva nimittäin lähti kohti Saksan Kieliä vasta joulupäivän aamuna. Hyvä olikin niin, sillä jouluateria siinä myrskysssä olisi ollut mahdoton. Mieheni Pertti oli töissä laivalla, ja minä lähdin mukaan joulumatkalle. Tuona jouluna mukaan oli lähdössä myös suomalaisen kokin vaimo ja kaksi alle kouluikäistä poikaa sekä ruotsalaisen kone-mestarin pojat ja vaimo. Laiva oli ruotsalaisen Stena Linen *Stena Salar* ja miehistö pääosin ruotsalainen.

Puosu pukeutui laivan punaiseen haalariin ja lapset ilahtuivat pukista.

Matkustimme aattoamuna junalla Hankoon.

Laivan kapteeni tarjosi puolilta päivin glögiä ja pipareita isossa messissä ja toivotteli hyvät joulut. Sitten miehistö siirtyi töihinsä, ja minä auttelin messilikkoja kattamaan joulupöytää.

Ennen ruokailua piti keksiä ohjelmaa lapsille. Piti saada joulupukki. Tehtävään saatiin suostuteltua tanskalainen, tanakka puosu. Mutta mistä pukin asu? Jollakin välähti: Stena Linen väri on punainen, ja niinpä laivasta löytyi varustamon haalari, johon survoimme puosun. Pipo ja vähän vanua parraksikin löytyi.

Pukki hoiti tehtävänsä kiitettävästi, mutta sanoi myöhemmin, ettei olisi kestänyt hikisessä haalarissa minuuttiakaan kauemmin.

Jouluateria nautittiin, ja sen jälkeen laivalla olleet kaksi göteborgilaista harjoittelijaa lähtivät lasten kanssa ulos. He tekivät enkeleitä lumisella laiturilla. Pian siellä komeili myös lumiukko, jolle oli jostain löytynyt porkkana nenäksi. Illan hämärässä näky oli kaunis.

Jouluaamuna laiva lähti kohti Kieliä. Merenkäynti oli hurjaa; sanoisin, että sitä oli ”riittävästi!”

Stena Linen tunnuskäsi oli vihje siitä, että varustamon kampeista saattaisi löytyä pukille asu.

Kokin lapsia lukuun ottamatta melkein kaikki voivat pahoin, minäkin.

Pertti oli opettanut, että paha olo hellittää, kun menee kannelle ja katselee horisonttiin. Niinpä pukeuduin lämpimästi ja menin huurteiselle kannelle. Olo helpottui.

Hyvin päästiin perille kanavan suulla sijaitsevaan Kieliin. Siellä lasti purettiin, ja osa matkustajista jäi maihin. Hankoon palasimme 36 tunnin kuluttua lähdestä.

Olin muutaman kerran muulloinkin mukana Pertin lyhyillä työmatkoilla. Joskus otimme pyörät mukaan ja ajelimme Pertin vapaahetkinä milloin minkäkin sataman ympäristössä.

Anja Juntunen

JOULUTARINOITA

Joulu tulee pienellekin pöydälle

Miten voimme nyt viettää joulua, kun iso ruokapöytä ei enää mahdu meille?, kysyi yhdeksänvuotias poikani **Riko** minulta kesällä, kun muutimme pienempään asuntoon.

Ymmärsin Rikon huolen, sillä meidän joulumme on aina keskittynyt ison ruokapöydän ympärille. Poikani tietävät, että ainakin äidille tärkeintä joulussa on näyttävästi katettu pöytä, joka notkuu äidin valmistamista herkuista! Toivon, että pojille jää yhteisistä jouluaterioista hyvät muistot.

Nyt on hankittu asuntoon sopiva pöytä, ja olen vakuuttanut Rikolle, että joulu tulee pienemmällekin pöydälle. Laatikot odottavat pakastimessa, ja se, mitä ei vielä ole valmistettu, on ainakin suunniteltu ja aikataulutettu. Glöginmakuinen juustokakku on listan kärjessä. Taidan olla jouluhullu, mutta pidän muidenkin juhlien järjestämisestä. Heti, kun muutin pois kotoa, loin omat joulutapani. Ei tule stressiä, kun saa itse päättää kaikes-ta. Lapsuuden jouluissa oli monenlaista stressiä.

Sotilaskotityöntekijä **Susanna Lehtisen** viime vuoden joulupöydän lisäväri oli valkoinen. Kultaa on aina.

Tämän joulun koristelun värit ovat vielä hakusessa. Kultaa ja kimallusta on joka tapauksessa. Minun jouluni kohokohta on se, kun pöytä on valmis, ja istumme poikien kanssa sen ääreen. Pidän tiukasti kiinni siitä, ettei pöydästä saa käydä napsimassa mitään etukäteen. Sen pojat taitavat jo muistaa. Rikon ja minun lisäksi pöytään istuvat pojat **Romeo** 16, ja **Miro**, 20.

Susanna Lehtinen

Kelkalla puuta päin

Jouluni ovat olleet niin tavanomaisia, että oli vaikea kaivaa muistoista jotain erityistä joulua. Ajatus jäi kuitenkin muhimaan alitajuntaan, ja sitten mieleen pompahti joulu Rovaniemellä 1951, kun olin viisivuotias.

Vanhemmat touhusivat aattoamuna askareissaan, ja minä olin pitkästyneenä. Ei ollut kavereita, ja minun käskettiin olla hiljaa, varmaankin siksi, että puoli-vuotias veli saisi nukkua.

Lähdin yksin ulos, otin kelkan ja menin laskemaan mäkeä. Oli hyvin hämärää, ja törmäsin puuhun. Kipitin väristen kotiin, ja isä lähti viemään minua lääninsairaalan poliklinikalle. Solisluu oli poikki.

Minua tutkittiin, mutta en saanut muuta hoitoa kuin kantositeen. Palasimme kotiin. Murtumakohta ei ollut lainkaan kipeä, ja muistaakseni olin lopulta aika ylpeä siitä kantositeestä.

Pirkko Kinnunen

Pukilla oli armeijan sarkahousut

Asuin varhaislapsuuteni Kouvolassa, varuskuntakaupungissa. Kotitalomme oli lähellä tietä, jota pitkin varusmiehet polkivat pyörillä harmaissa asuissaan Uttiin harjoittelemaan ja takaisin. Meillä oli ystäväni kanssa tapana mennä tienpenkalle vilkuttelemaan varusmiehille.

Tuli jouluaatto, ja joulupukin odotus tiivistyi iltaa kohti. Olin samana vuonna aloittanut pianon soiton. Äitini kehotuksesta olin valmistautunut soittamaan pukille joululaulun.

Pukki saapui, ja esitin kappaleeni. Sen jälkeen alkoi lahjojen jakaminen. Olin toivonut lahjaksi nallea ja isoa nukkea.

Kesken lahjojen jakamisen huomioni kiinnittyi pukin jalkaan, punaisen nutun ja saappaan väliseen alueeseen. Yllätys ja hämmästys oli suuri, kun havaitsin, että pukilla oli jalassaan armeijan sarkahousut!

Samalla ymmärsin, että tarina joulupukista ja Korvatunturista ei ollutkaan totta. En sanonut mitään, olin ihmeissäni ja hieman pettynytkin. Pukin lähdettyä kysyin vanhemiltani, pitikö huomioni paikkansa. No, piti se! Pettymystäni lievensi se, että molemmat toivomukseni toteutuivat. Vielä tänä päivänäkin Nalle ja Eeva-Liisannukke istuvat kotona työhuoneeni sohvalla.

Päivikki Jordan

Pukki liirasi pihaan komeassa sivuluisussa

Kaartin jääkäritoimikunnan puheenjohtaja, alikersantti **Jussi Nyssönen, 19**, oli noin kymmenvuotiaana vähän epävarma kaikista joulupukkiin liittyvistä yksityiskohdista, mutta käsitys pukin kulkuneuvosta muuttui äkisti. Jussi oli tavan mukaan matkustanut isoäitinsä ja kummitätinsä luo joulun viettoon Jyväskylään. Sinne oli kokoontunut iso joukko sukulaisia, ja kaikki odottivat kahta asiaa: joulupukkiä ja jouluateriaa. Lapset kurkkivat ikkunasta verhojen takaa, joko pukki näkyisi.

Yhtäkkiä jäiselle pihalle kaahasi komea Mersu vauhdikkaassa sivuluisussa. Vaikka Jussin käsitys joulupukin kulkuneuvosta sai yllättävän käänteen, ihan kokonaan hän ei menettänyt uskoaan pukkiin, sillä Mersusta astui ulos asianmukaisesti varustautunut mies, joka kantoi lahjat autosta sisälle.

Kuvituskuva

Vuosia myöhemmin Mersupukiksi paljastui puolittu naapurin mies. Jussi Nyssönen on kotoisin Jyväskylästä ja asuu nykyisin Kirkkonummen Upinniemessä lähellä varuskuntaa. Hän pääsee jouluksi lomalle ja matkustaa taas Jyväskylään perinteiseen joulun viettoon sukulaisten seuraan.

JOULUTARINOITA

Kaupan tiskiltä tutut kädet paljastivat salaisuuden

Vanhemmat lukevat lapsilleen satuja, ja kun lapsi oppii lukemaan, hän jatkaa satujen lukemista. Joulupukiasiaissa vanhemmat painivat omantuntonsa kanssa. Kertoako, että joulupukkia ei ole olemassa, vai että joku pukeutuu pukiksi ilahduttamaan lapsia. Tätä oli äitinikin pohtinut. Taisin olla jo koulussa, kun joulupukin salaisuus paljastui minulle. Lahjoja jakamaan tullut pukki näytti aidolta: pitkä parta, turkissomisteinen takki, tarinat kylmistä oloista ja porojen matkasta Korvatunturilta etelään. Mutta kädet. Ne olivat Osuuskaupanhoitajan kädet. Noita karvaisia ranteita olin tuijottanut, kun oli opetellut kaupassa asiointia.

Kiivas hyörinä vaihtui jouluön katoliseen messuun Italiassa

Vietin vuosia sitten joulun Italiassa, lähellä Roomaa, missä tyttäreni asui kymmenisen vuotta. Hänen miehensä perheen joulu oli normaali italialaisjoulu. Aatto oli työpäivä, jonka jälkeen kiiruhdettiin syömään vaatimaton kala-ateria. Hyörinä kaupoissa oli kiivasta, kun ihmiset tekivät viime hetken lahjaostoksia. Perheessä ei ollut pikkulapsia, mutta tyttäreni ja hänen miehensä yllättivät perheen pukeutumalla joulupukiksi ja tontuksi. Keskiyöllä menimme lähikirkkoon jouluyön messuun. Kirkko oli karu. Se oli valkeaksi kalkittu, niukasti koristeltu ja kirkkaasti valaistu; ei suinkaan loistelias vuosisatoja vanha, tunnelmallinen katolilaiskirkko. Joulumieltä toivat ventovieraiden kanssa vaihdetut hyvän joulun toivotukset ja kaunis musiikki.

Tämä pukki ei ole se isokätinen, mutta yhtä feikki hän on.

Siihen aikaan ostaja seisoi tiskin edessä luettelemassa ostoksiaan, ja myyjä juoksi hakemassa lauantaimakkaa, leipää tai voita, ja pakkasi ne valkoiseen käärepaperiin. Vaikka kauppias oli pieni mies, asiakas oli vielä pienempi, ja parhaiten hän näki silmien tasolla olevat kädet. Ehkä olin aavistellut jo aiemmin jotain tällaista, koska totuuden paljastuminen ei järkyttänyt mieltä. Saduilla on paikkansa.

Merja Autio

P.S. järkyttävämpi on ollut H. C. *Andersenin Pieni merenneito*. Nainen, jolla ei ole jalkoja!

Roman Piazza Navonan joulutori pursui joulukrääsää.

Joulupäivän ateriaan kuuluivat *antipasto*, pasta ja liharuoka (kania), jälkiruuaksi *panettonea* ja kuohuviiniä. Olohuoneen nurkassa oli runsaasti koristeltu muovikuusi, ja lipaston päällä *presepio* eli jouluseimi. Miehet seurasivat jalkapalloa televisiosta, naiset vertailivat joululahjojaan. Joulupukki eli *Babbo Natale* on aika uusi ilmiö Italiassa. Aiemmin lasten täytyi odottaa lahjojaan loppiaiseen, jolloin *Befana*-noita toi savupiipusta lahjoja kilteille ja hiiliä tuhmillle lapsille.

Marja-Liisa Nikka

Seija Pussinen (oik.) ja Kirsi Tuovinen tutkivat tähtitarroja, Leena Kosonen leikkasi kaksipuoleista teippiä ja Mari Hietanen irrotti tarrakuvion taustapaperista.

Kirjoita joulukortti!

Sisarten joulukorttipajassa vilkas seurustelu tahditti näppäriä sormia, ja vähän tumpelompikin askartelija sai aikaan kortteja, joita kehtaa lähettää. Taitava opettaja **Seija Pussinen** näytti kädestä pitäen, miten uusilla tekniikoilla ja materiaaleilla loihditaan hienoja kortteja.

Entisaikojen silkkipaperit, värikynät ja liimapuikot on korvattu kullan- ja hopeanvärisillä, jouluaiheisilla tarroilla, kaksipuolisilla teipeillä ja valmiiksi painetuilla toivotuksilla.

Punaiset ja vihreät korttikartongit sentään kuuluvat vielä asiaan.

Vilkaasta keskustelusta saattoi päätellä, että joulukorttien lähettäminen on taas muodissa. Tekstiviestitoivotuksiin on kyllästytty. Postin tuoma kortti kertoo, että lähettäjä on antanut ajastaan ja ajatuksistaan vähän enemmän aikaa kuin pikaviesteihin. Saaja ilahtuu jokaisesta postiluukun kolahduksesta. Omatekoisuus lisää kortin arvoa moninkertaiseksi.

Taina Suuronen jätti leipomon

Sotilaskodissa 22 vuotta leipurina toimineen Taina Suuronen läksiäisiä vietettiin marraskuussa. Henkilökunnan kesken vietetyssä läksiäistilaisuudessa kodinjohtaja Virpi Fyhr kiitti Tainaa työvuosista ja työtoveruudesta ja toivotti hyviä työvuosia uudessa työpaikassa.

Vuosikokous pidettiin tänä vuonna Perinnetalossa.

Vuosikokous täydensi hallitusta ja tutustui uuteen vuorojen varausohjelmaan

Perinnetalossa pidettyyn vuosikokoukseen osallistui 33 jäsentä. Alkajaisiksi nautittiin **Helena Saarelan** keittämää, herkullista joulupuuroa.

Kokouksen asialistalla oli mm. henkilövalintoja.

Hallitukseen valittiin uusiksi varajäseniksi **Anu Helpinen** ja **Kirsi Tuovinen**. Hallituksen varsinaisina jäseninä toimivat **Merja Autio**, **Päivikki Jordan**, **Anna Maija Luomi**, **Marju Moisalo**, **Seija Pussinen** ja **Mikko Skön**. **Heli Kuisma** jatkaa varajäsenenä ja **Inka Tiittanen** hallituksen puheenjohtajana. Hengellisen jaoston vetäjäksi valittiin **Silja Niinivirta** ja sotilaskotivarapäälliköksi **Satu Kylmämettä**.

Mikko Skön esitteli kokouksen päätteeksi vuoden alusta käyttöön otettavaa uutta vuorovarausten nettiohjelmaa.

Kaikkien vuorovarauksia netissä tekevien on ilmoitettava sähköpostiosoitteensa ja puhelinnumeronsa (ei pakollinen) **Marja-Liisa Nikalle** sähköpostilla (nikka.marjaliisa@gmail.com) uusien tunnusten saamiseksi.

Asiasta tiedotetaan tarkemmin sähköpostilla ennen vuoden loppua. Siihen saakka vuoroja voi varata vanhan vuorovaraushjelman kautta.

Sodeharrastus löytyi netistä

"Nyt alkoi sitten järjestöelämä",

Kirsi Tuovinen totesi, kun hänet valittiin sotilaskotiyhdistyksen hallituksen varajäseneksi. Hän arveli, että edessä on paljon uutta, sillä hän liittyi jäseneksi vasta kolmen vuotta sitten.

"Ehdin tehdä vain pari vuoroa ennen pandemiaa, ja kaikki järjestötilaisuudet lopuivat ennen kuin ehdin yhteenkään mukaan. Onneksi pääsin pandemian aikana sentään ikkunaluukkupalveluun eli kannoin annoksia ulkona odottaville varusmiehille."

Kirsi Tuovinen

"Tampereen sotilaskotipäivillä sain kesällä paljon tietoa uudesta harrastuksesta sekä runsaasti uusia sisaria!"

Jäätyään eläkkeelle Helsingin yliopiston täydennyskoulutuksen sihteerin virasta, syntyperäinen helsinkiläinen Kirsi Tuovinen etsi netistä sopivaa harrastusta ja löysi sotilaskotityön.

"En tiennyt ennalta sotilaskodeista juuri mitään. Joku työkaverini oli joskus maininnut niistä jotain, ja ehkä poikanikin, kun hän opiskeli maanpuolustuskorkeakoulussa."

Maanpuolustushalu teki Pekka Vallesta sotilaskotiveljen

Merja Autio

Yksi yhdistyksemme harvoista veljistä on helsinkiläinen **Pekka Valle**. Hän osallistui vuosikokoukseen Perinnetalossa isänsä **Martti Vallen** kanssa.

Pekka Valle kuuluu yhdistykseemme, koska hän on hyvin maanpuolustushenkinen. Hän innostui maanpuolustustyöstä seurattuaan aikanaan veljiensä Jussin ja Mikon asepalvelusta.

Veljet palvelivat urheilujoukoissa Lahden Hennalassa. Mikko oli kymmenottelun seitsenkertainen Suomen mestari ja Pekan kaksoisveli Jussi pituushyppääjä. Jussi-veljen poika Tuomas harrasti myös kymmenottelua ja palveli urheilujoukoissa Santaaminassa.

Pekka Valle pukeutuu mielellään armeijan ylijäämäkauppojen vaatteisiin. Isä Martti oli kokouksessa kyytimiehenä.

Pekka Valle osallistui muutama vuosi sitten Santaaminassa Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) järjestämälle erityisryhmien **Intti tutuksi** -viikonloppukurssille. Se teki häneen suuren vaikutuksen. Kurssilaiset yöpyivät teltassa, ja heille esiteltiin monipuolisesti varuskuntaelämään. Sotilaskodin munkkikahvit kuuluivat ohjelmaan.

Pekka Valle asuu Lyhty ry:n ylläpitämässä Elias-kodissa Pitäjänmäen Tähkätiellä. Yhdistys on vuodesta 1993 järjestänyt asumispalveluita, työtoimintaa ja kulttuuriohjelmia kehitysvammaisille.

Pekka kuuluu Lyhdyn työporukkaan, joka päivittäin siivoaa ympäristöä mm. lakaisemalla ja keräämällä roskaa. Kesäisin ryhmä istuttaa kasveja puutarhakoulutuksen saaneen henkilön kanssa.

Pekan vanhemmat toimivat aktiivisesti yleishyödyllisessä Lyhty-yhdistyksessä. Aikoinaan, kun Tätkätien keskusyksikköä alettiin rakentaa, vanhemmat ja veljet olivat ahkerasti mukana jopa tontin raivaustakooissa.

Marja-Riika Saaristo

Lyhyt työmatka houkutteli Heli Pasasen töihin Järvenpään

Kodinhoitaja Heli Pasanen, 51, vaihtoi sotilaskodin kotikaupunkinsa Järvenpään keskustassa sijaitsevaan kahvilaan. ”Muutaman minuutin työmatka houkutteli vaihtamaan työpaikkaa, vaikka hyvin viihdyinkin Santahaminassa. Onneksi voin sisarena ruveta harrastamaan sotilaskotityötä. Vihjasin jo **Merja Autiolle**, että etenkin autokeikat ilta-aikaan kiinnostavat. Kahvilassa minulla on päivätyö.”

Heli kertoi Santahaminassa oppineensa paljon uutta maanpuolustuksesta ja armeijasta ja tutustuneensa moniin kiinnostaviin ihmisiin.

Inka Tiittanen kiitti Heli Pasasta seitsemän vuoden työstä kodinhoitajana ja toivotti hänet tervetulleeksi sisarvuoroihin.

Kaksi kirjailijavierasta keväällä sotilaskodin lukupiiriin

Sotilaskodin lukupiiriin tulee kevätkaudella kaksi kirjailijavierasta, Outi Pakkanen 7. helmikuuta ja Kristian Kosonen 18. huhtikuuta. Molemmilta kirjailijoilta ilmestyi syksyllä uusi kirja, Pakkaselta 30. dekkari ja Kososelta kuudes sotakirja.

Outi Pakkanen, 76, opiskeli ekonomiksi ja työskenteli mainosalalla ennen kuin ryhtyi kirjoittamaan. Hänen ensimmäinen dekkarinsa *Murhan jälkeen mainoskatko* ilmestyi 1973. Sen tapahtumat sijoittuvat huvilalle, jossa mainostoimiston väki juhlii onnistunutta kampanjaa. Outi Pakkasen neljässä ensimmäisessä kirjassa rikosia tutkii poliisi, mutta sen jälkeen rikospoliisi ei ole kirjoissa pääosassa kuten monen muun kirjailijan dekkareissa.

Kolmannesta kirjasta (*Kiinalainen aamutakki*) lähtien rikosten ratkomisessa auttaa mainosgraafikko *Anna Laine*. Hän viihtyy niin hyvin keittiössä, että Pakkanen on koonnut hänen resepteistään Anna Laineen keittokirjan *Porosta parmesaaniin* (2003).

Outi Pakkanen, kuva: Otava

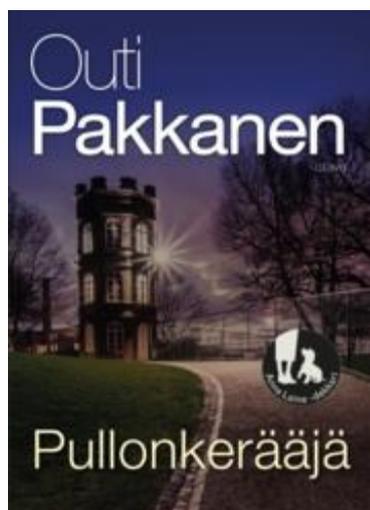
TV 2:ssa esitettiin 1989 kolmiosainen tv-sarja, joka perustui Outi Pakkasen kirjaan *Katso naamion taa*. Sarjassa oltiin Tampereella, mutta Pakkasen kirjoissa eletään Helsingissä. Stadin Slangi-yhdistys valitsi Pakkasen Stadin friiduksi 2010. Dekkareiden lisäksi hän on kirjoittanut mm. Emmi Jurkan ja Aino Actén elämäkerrat.

Pakkasen kanssa tutuissa kortteleissa

Outi Pakkanen on taitava punomaan kirjoihinsa lähihistorian tapahtumat. Lukija samastuu kirjan henkilöihin, jotka kummastelevat niin nuorisoslangia, someilmiöitä kuin julkkisten toilailuja.

Kirjailija on lukenut iltapäivälehtensä ja istunut kampaajalla naistenlehtiä selaillen. Tarinat siirtyvät vaivattomasti ja luonnollisesti kirjan juoneen ja kuvailut sopivat joskus jopa tunnustettaviin henkilöihin. .

Pullonkerääjän tapahtumat sijoittuvat Helsingin kaupunginosaan, mm. Sinebrychoffin puistoon, Töölöön ja tuttuihin ravintoloihin.

**Outi Pakkanen:
Pullonkerääjä, 318 s. Otava**

Lukijasta tuntuu, kuin hän olisi itse mukana tutuissa kortteleissa.

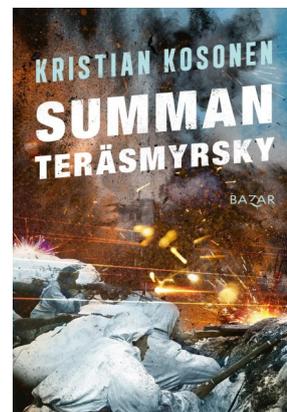
Outi Pakkasen kerrontaa on vaivatonta ja miellyttävää lukea. Se on hyvää yleiskiel-tä.

Kirjan alkupuolella tuntuu, että henkilöitä on liikaa, eikä heidän kaikkien roolia millään muista hetken päästä. Tulee mieleen, että monet heistä ovat ehkä mukana seuraavassa kirjassa.

Kirja ei ole varsinaisesti rikosromani, mutta tarinan juoni avautuu kutkuttavasti pikkuhiljaa kuin dekkarissa konsanaan.

Marja-Liisa Nikka

Sodasta kirjoittava Kristian Kosonen on rauhan asialla

Kirjailija Kristian Kososen sotaromaanit kertovat suomalaisten sotilaiden kokemista taisteluista 1940–1944. Tuorein kirja, *Summan teräsmyrsky* sijoittuu talvisodan tapahtumiin Kannaksella talvella 1940.

Kososen kirjat eivät kaunistele sotatapahtumia. Hän perustelee tyyliavalintojaan:

”Sodan sankarit eivät kaadu kauniisti kukkaniitylle. Ajattelen, että kertomalla sotilaiden karmeista kokemuksista mahdollisimman todenmukaisesti, voin lisätä sodanvastaisuutta. Ukrainasta tiedämme, että rauhan puolustajilla riittää töitä.”

Kristian Kosonen on päivätöissä Töölön Kisahallin liikuntapäällikkönä. Hänet tunnettiin kamppailulajeista ennen kuin hän ryhtyi kirjailijaksi.

Pöytälaatikkoon on aina kertynyt monenlaisia kirjoituksia, runojakin.

”Asuin lapsena Santahaminassa, ja heti kun opin lukemaan, kiinnostuin toisesta maailmansodasta kertovista kirjoista. Halu kirjoittaa syntyi varhain, mutta kesti aikansa ennen kuin ymmärsin, että haluan kirjoittaa juuri sotakirjoja ja löysin oman tyylini.”

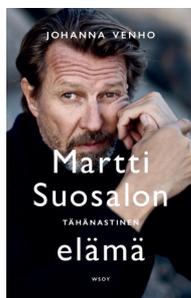
Summan teräsmyrsky arvioidaan seuraavassa Sisarpostissa.

LAHJAVIHJEITÄ

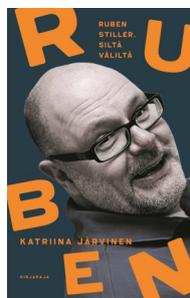
Sydänten piispa
Irja Askola
Heli Pruuki, Tammi,
297 s. +17 liitesivua

Hän ei ole prinsessa, vaan rohkea, itsenäinen ja kansainvälinen nainen, joka on asenteiltaan aina ollut askeleen edellä. Hän on raivannut tietä helpomaksi muille niin pappina kuin naisena. Kirja saa lukijan ajattelemaan asioita, joita ei pohdi joka päivä. Se avartaa mieltä. Askolassa on idolin aineksia, mutta tuntuu kaverilta.

Martti Suosalon
tähänastinen elämä
Johanna Venho,
WSOY, 492 s.

Turkka huusi teatterikouluissa Martti Suosalolle, että mä tapan sut, ellet näyttele paremmin. Suosalosta tuli loistava näyttelijä, mutta Turkka jäi kummitelemaan mieleen. Verraton kirja paljastaa, että näyttelijän varsinaisen työn tehdään muualla kuin näyttämöllä ainakin, jos sen tekee yhtä huolella kuin Suosalon.

Ruben Stiller,
siltä väliltä
Katriina Järvinen,
Kirjapaja, 247 s.

Jos Ruben Stiller ärsyttää, paras lukea tämä kirja, niin ärsyttää vähemmän. Rääväsuu sai potkut radiosta 1993, kun kutsui pomoaan kökkötraktoriksi. Aika on muuttunut ja Ruben. Nummella kasva-neesta juutalaispojasta kehkeytyi suosittu keskustelijä. Hän kertoo sympaattisen avoimesti kuopaisesta tiestään.

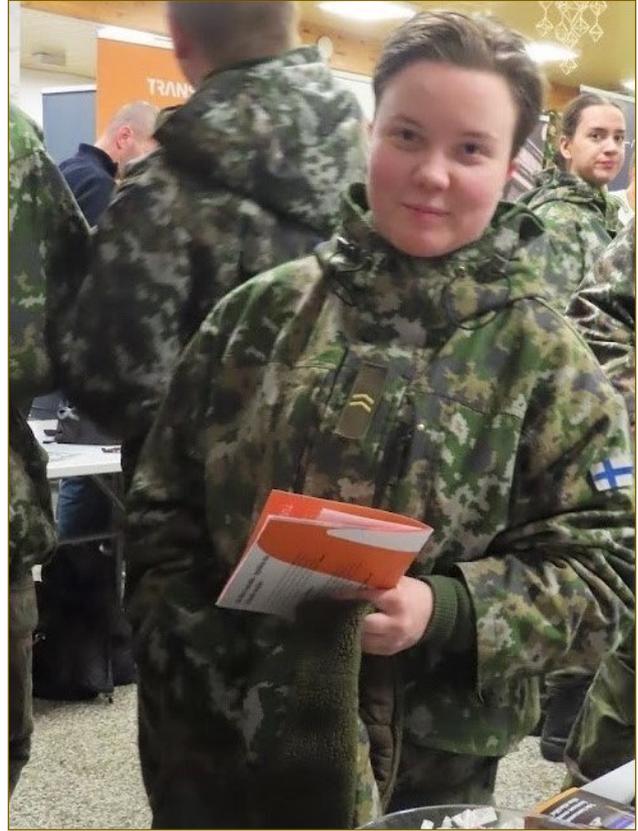
Tulisielu, Maissi Erkon
kiihkeä elämä
Reetta Hänninen
Otava, 415 s.

Seilin saarella syntyneestä Maria Holländeristä tuli Maissi Erko, kun hän nai Päivälehti / Helsingin Sanomien perustajan Eero Erkon. Maissi oli vaikuttaja, joka ajoi suomalaisuuden ja naisten asiaa monin tavoin. Kiinnostavasta kirjasta oppii paljon uutta 1900-luvun alkupuolelta. Kirja sopisi lisälukemiseksi historian tunnille.

Teksti: Marja-Riika Saaristo, kuvat kustantajilta

Kaartinjääkäri Anton Meriläisellä on tiedossa parikin työtarjousta, mutta hän miettii vielä vaihtoehtoja.

Alikersantti Nuppu Gillbergin on tarkoitus aloittaa opinnot ensi vuonna. Hän etsii väliaikaista työtä.

Rekrystä oli työntekijöiden markkinat

Kaartin jääkäritoimikunnan kotiutuville varusmiehille järjestämään Rekrý-tapahtumaan osallistui 26 työnantajaa toiveenaan löytää uusia, nuoria työntekijöitä. Työpaikkoihin tutustumassa kävi noin 300 varusmiestä.

Kotiutuvia varusmiehiä on joulukuussa noin 500.

Osalla on työpaikka odottamassa, osa etsii vakituista työtä tai väliaikaista paikkaa ennen opintoja.

Tilastoa siitä, kuinka moni Rekrystä on saanut työpaikan, ei ole tehty, mutta paikalla olleiden työnantajien mukaan nyt on työntekijän markkinat, kun monella alalla on pulaa työvoimasta.

Rekrýyn osallistuminen kuuluu varusmiesten viikko-ohjelmaan, mutta kaikki eivät aina pääse paikalle esimerkiksi leirien vuoksi. Yksiköillä on 45 minuuttia aikaa tutustua työpaikkatarjontaan.

Makkara maistui hämyisässä talvi-illassa

Marraskuinen grilli-ilta sotilaskodin takapihalla oli talvinen ja tunnelmallinen. Makkaroita varusmiehille olivat grillaamassa Sirkka Pouru (vas.) ja Marju Moisalo.

Kuva: Merja Autio

TULEVIA TAPAHTUMIA

- 2.1.2023** Saapumiserä 1/2023 aloittaa palveluksen Kaartin jääkäriyrykmentissä
- 3.1.-5.1.2023** Sodeinfot sotilaskodissa
Ilmoittaudu Inka Tiittaselle inka.tiittanen@hssky.fi
- 7.1.2023** Tulokirkot alokkaille
Marja-Riita Hirvonen koordinoi
- 16.1.2023 klo 18** Luento ”Virtaa arkeen - vapaaehtoistyössä jaksaminen ja palautuminen”
Illan vetäjänä on työ- ja OMT-fysioterapeutti **Jaana Leskinen**.
Ilmoittautuminen osoitteeseen taloussihteeri@hssky.fi viimeistään 11.1.2023.
Luennoista lisää sivun alalaidassa.
- 7.2.2023 klo 18** Kirjailija Outi Pakkanen tulee lukupiiriin vieraaksi.
Pakkasen uusin kirja Pullonkerääjä ja muutama vanhempi kirja ovat lainattavissa sotilaskodin kirjastosta.
Ilmoittautuminen taloussihteerille viimeistään 2.2.2023.
- 4.3.2023 klo 14** Naistenpäivän konsertti Maanpuolustuskorkeakoulun juhlasalissa
Lisätiedot ja ilmoittautumisohjeet myöhemmin.
- 26.3.2023** Sisarten kirkkopyhä
Lisätietoja myöhemmin.
- 18.4. 2023 klo 18** Kirjailija Kristian Kosonen tulee lukupiiriin vieraaksi.
Kososen kirjoja voi lainata sotilaskodin kirjastosta.

Osallistu soden someen

Onko sinulla sotilaskotivuoroilta tai muista tapahtumista kuvia, joita saisi käyttää sotilaskodin Instagramissa?
Lähetä kuvia yhdistyksen Instagram-tilin ylläpitäjille joko sähköpostilla osoitteeseen hippuq@live.com tai puhelimella numeroon 050 5050119.
Soden some-ohjeet voit aina tarkistaa Sotilaskotiliiton intranetissä kohdasta:
Aineistot, someohje.

Virtaa arkeen –luennon ohjelma

Fysioterapeutti **Jaana Leskinen** aloittaa illan kertomalla unen, liikunnan ja positiivisten asioiden sekä ravinnon merkityksestä. Illan aikana on mahdollista keskustella palautumisesta ja jopa kivuista sekä tuki- ja liikuntaelin-ongelmista. Luennoitsijalla on yli 30 vuoden kokemus hyvinvoinnin asiantuntijana.

*Tuuli on puistossa yksinäisenä,
odottaa myrskyä kaverikseen
saadakseen siitä voimaa,
puhaltaakseen yhdessä
niin kuin vain kaksi voivat puhalttaa,
niin että kaikilla olisi enemmän
(Sari Lehtimäki, runotalo.fi)*

Yhteystiedot 2023

Hallitus

Inka Tiittanen, puheenjohtaja
Puh. 040 547 7799
inka.tiittanen@hssky.fi

Merja Autio
Puh. 0400 434 941
merja.autio@bastu.net

Päivikki Jordan
paivikki.jordan@gmail.com

Anna Maija Luomi
Puh. 050 584 0181
amluomi@gmail.com

Marju Moisalo
Puh. 040 560 4075
marjukaarina@yahoo.com

Seija Pussinen
Puh. 050 568 8371
pussinen.seija@gmail.com

Mikko Skön
Puh. 050 514 8196
mikko.skön@kolumbus.fi

Varajäsenet

Anu Helpinen
Puh. 040 835 0195
anumarita48@hotmail.com

Heli Kuisma
Puh. 040 737 8039
heli.m.kuisma@hel.fi

Kirsi Tuovinen
Puh. 0405733503
kirsimarja.tuovinen@gmail.com

Tiedotus

Marja-Liisa Nikka
Puh. 040 570 4230
nikka.marjaliisa@gmail.com

Jaostot

Tarjoilujaosto
Ison kodin tapahtumat
Helena Saarela
Puh. 040 554 9221
hhelena.saarela@gmail.com

MPKK:n tapahtumat
Eila Elo
Puh. 040 725 7827
eila.elo@luukku.com

Hengellinen jaosto
Silja Niinivirta
Puh.050 359 5357
niinisi13@gmail.com

Liikkuva sotilaskoti (LSK)
Merja Autio
Puh. 050 4406994 (LSK)
lisk@hssky.fi
Puh. 0400 434 941
merja.autio@bastu.net

Kirjastojaosto
Anu Helpinen
Puh. 040 835 0195
anumarita48@hotmail.com

Käsityö- ja somistusjaosto
Leena Kosonen
Puh. 040 574 9532
leenam.kosonen@gmail.com

Seniorijaosto
Pirkko Kinnunen
Puh. 050 511 3792
kinnunen.pirkko@elisanet.fi

Perinne- ja arkistajaosto
Pirkko Kinnunen
Puh. 050 511 3792

Nuoret sisaret
Helena (Hippu) Kilpeläinen
Puh. 050 505 0119
hippuq@live.com

Sotilaskodit

Santahaminan sotilaskoti
Santahaminantie 15
Puh. (09)684 6368
ma-pe 8.30–20.30
la-su 16.30–20.30
Kodinjohtaja Virpi Fyhr
Puh. 0400 441 317
virpi.fyhr@hssky.fi

Kadettikerhon sotilaskoti
Kadettikouluntie 7
Kodinhoitaja Marjo Ilanko
ma-to 8.30–14.30
pe suljettu
puh. 0299 530 701
kadettikerho@hssky.fi

Auditoriotalon kanttiini
Kadettikouluntie 6
ma-to 8.30–15.00
pe 8.00–12.00
Kodinhoitaja Virpi Leinonen
Puh. 0299530702
auditorio@hssky.fi

Helsinki-Santahamina sotilaskotiyhdistys ry
Santahaminantie 15
00860 Helsinki
Toimistonhoitaja Nina Yildiz
Puh. (09)679 771 ti-pe klo 10.00–15.00
taloussihteeri@hssky.fi
www.hssky.fi
Nordea FI22 2285 1800 0028 83
Y-tunnus 1869305–2

Sotilaskotipäällikkö
Sirkka Pouru
Puh. 050 329 0152

Sotilaskotivarapäällikkö
Satu Kylmämetsä
Puh. 0407358964
satu.kylmametsa@gmail.com

Jouluruusu kuuluu joulupöydälle